

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 7(25) 2024

Київ – 2024

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 7(25) 2024

Kiev – 2024

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2024. № 7(25) 2024. С. 1539

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 29.12.2023, № 1/7-24)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а, також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а, також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кочетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталівна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)

- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всевітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатолівна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методику її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Новік Крістіна Іванівна - керівник освітнього проєкту Teacher Education Манчестерського університету (Великобританія)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всевітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Сіяньська Олена Олександрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Одеса, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант(м. Дніпро, Україні)
- ✚ Степанова Наталя Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталя Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юрійівна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталя Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Dovhan O.V. <i>ARCHITECTURAL ORIGINALITY OF ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS FOR LINGUISTIC MARKERS RECOGNITION</i>	17
Hromova N.M., Chernigivska N.S. <i>THE ONLINE NEWS MEDIA COVERAGE OF UKRAINE'S ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION</i>	36
Perederii H.M. <i>VERBAL AND NON-VERBAL MEANS OF HUMOUR IN SITUATION COMEDY DISCOURSE</i>	46
Stavytska I.V., Yamshynska N.V., Kutsenok N.M., Pysarchyk O.L. <i>PERSONALIZED LEARNING AS A CATALYST FOR ENHANCED EDUCATIONAL OUTCOMES: A COMPREHENSIVE REVIEW</i>	63
Tokarchuk V.A., Shuba Yu.V. <i>PROMOTING MULTILINGUALISM AT UKRAINIAN HEIs (BASED ON THE EXPERIENCE OF BOHDAN KHMELNYTSKY NATIONAL UNIVERSITY IN CHERKASY)</i>	80
Багач І.Г. <i>НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДАЧІВ МІЖКУЛЬТУРНИЙ КОМУНІКАЦІЇ</i>	92
Бевзо Г.А., Голікова О.М., Малінка О.О. <i>ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MOODLE ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ</i>	103
Вдович С.М., Конівіцька Т.Я., Зельман Л.Н. <i>ОНІРИЧНИЙ ПРОСТІР ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ ЯК ХУДОЖНІЙ ПРИЙОМ</i>	115
Войтович А.О. <i>СИМВОЛІЗМ ЧИСЕЛ У РУМУНСЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ</i>	127
Гайденко Ю.О., Корницька Ю.А. <i>ПРАГМАТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА</i>	136
Гвоздяк О.М., Курах Н.П., Свида-Сусіденко Т.В. <i>ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)</i>	148

Ципнятова І.В. 483
*ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
ЛІТЕРАТУРІ*

Чорний І.В., Чорна В.Л. 499
АНГЛІЦИЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Якубовська М.Г. 510
СЕРБСЬКИЙ ТОПОС В ЕСЕЇСТИЦІ В. МАХНА

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

Akimova O.V., Sapohov M.V., Napchuk Ya.A. 524
*FORMATION OF LINGUISTIC AND CULTURAL COMPETENCE USING IT
TECHNOLOGIES*

Flyarkovska O.V., Melnychuk V.O., Dumenko R.A., Sotsenko V.V. 539
*MODERN TECHNOLOGIES IN THE ACTIVITIES OF PSYCHOLOGICAL
SERVICE WORKERS*

Kovalenko I.V., Baranivska N.V. 552
*TEACHING ENGLISH THROUGH CONTENT: METHODOLOGICAL
APPROACHES TO CONTENT AND LANGUAGE INTEGRATED LEARNING
(CLIL)*

Mulesa O.Yu., Imre Yu.Yu. 564
*ADAPTIVE TESTING AS A TOOL FOR ENHANCING STUDENT
MOTIVATION IN THE CONTEXT OF THE EUROPEAN GREEN DEAL*

Sipii V.V. 576
*EVALUATION OF STATE POLICY IN THE FIELD OF INNOVATION
SUPPORT IN STEM EDUCATION IN UKRAINE*

Андрєєв А.М., Пшенична О.С. 589
*ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СЕРЕДНЯ ОСВІТА» ДО ВИКОНАННЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ*

Бабюк Т.Й., Каньоса Н.Г., Газіна І.О. 601
*ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ*

Багінська А.Т. 615
*ФОРМУВАННЯ У СТАРШОКЛАСНИЦЬ ГОТОВНОСТІ ДО УСВІДОМ-
ЛЕНОГО МАТЕРИНСТВА: ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ*

- Нікітченко Н.Г.** 913
*ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ
ПІДГОТОВКИ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ
ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ*
- Овсієнко Л.М., Кулик О.Д.** 926
*ІНТЕРАКТИВНІ ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ І СЕРВІСИ ПІД ЧАС ЗМІЩА-
НОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ГУМАНІТАРНОГО НАПРЯМУ ОСВІТИ*
- Парій С.Г., Хорошун В.П., Єсіпова О.О.** 942
*ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНУ
ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ*
- Пєнов В.В., Купіна О.В., Устянська О.В., Радаєва І.М., Прокоф'єва О.А.** 953
*ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬ-
НОСТІ У СТУДЕНТІВ*
- Пир А.І.** 963
*НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ
ЦИРКОВИХ АРТИСТІВ У КИЇВСЬКІЙ МУНІЦИПАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ
ЕСТРАДНОГО ТА ЦИРКОВОГО МИСТЕЦТВ: СПЕЦИФІКА, ПРОБЛЕМИ
Й ПЕРСПЕКТИВИ*
- Подлевська Н.В., Шалигіна Н.П., Бєвз О.П., Міщенко І.Ю., Костенко Н.** 974
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ
- Потапчук Т.В., Пукас І.Л., Каньоса Н.Г.** 983
*ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ
ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ*
- Салдан С.О.** 993
*ВПЛИВ МУЗИКИ НА ПСИХО-ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ТА КОГНІТИВНІ
МОЖЛИВОСТІ УЧНІВ ЗА ВАЛЬДОРФСЬКОЮ ПЕДАГОГІКОЮ РУДОЛЬФА
ШТАЙНЕРА*
- Самосійний І.С.** 1006
*АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ*
- Смолянюк Н.М.** 1019
*РОЗВИТОК ІДЕЙ ТРУДОВОГО ВИХОВАННЯ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ –
ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ В УКРАЇНІ*
- Сопівник Р.В., Бабкович Р.Я.** 1029
*ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПОНЯТТЯ «ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА» СТУДЕНТІВ
УНІВЕРСИТЕТІВ НАУК ПРО ЖИТТЯ*

УДК 378.018.43:004+077]:811.161.2

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-7\(25\)-926-941](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-7(25)-926-941)

Овсієнко Людмила Миколаївна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, вул. Левка Лук'яненка, 13Б, м. Київ, 04207, тел.: (066) 641-73-61, <https://orcid.org/0000-0002-8450-7305>

Кулик Олена Дмитрівна доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української лінгвістики і методики навчання, Університет Григорія Сковороди в Переяславі, вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав, 08401, тел.: (066) 754-73-70, <https://orcid.org/0000-0001-9116-4403>

ІНТЕРАКТИВНІ ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ І СЕРВІСИ ПІД ЧАС ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ГУМАНІТАРНОГО НАПРЯМУ ОСВІТИ

Анотація. Цифровізація усіх сфер діяльності людини і надскладні умови, в яких опинилися протягом останніх п'яти років заклади освіти України, сприяли розвиткові різних форм навчання: дистанційного (d-learning), електронного (e-learning), модульного (m-learning). Саме електронне навчання спричинило появу змішаного (blended learning), яке у разі чергового примусового закриття ЗВО, дасть змогу продовжити освітню діяльність і мінімізувати негативний вплив на здобувача. Така безупинність можлива завдяки безпечному цифровому середовищу і хмарним технологіям, використання яких в освіті є досить перспективним, адже не потребує надпотужних пристроїв і додаткових матеріальних витрат. У пропонованій науковій розвідці автори зосереджують увагу на конкретних хмарних технологіях і сервісах, яка можна і варто застосовувати під час навчання української фахової мови здобувачів гуманітарного напрямку освіти. Найпоширенішими у використанні й найоптимальнішими під час навчання вважають хмарні сервіси моделі SaaS, адже вона забезпечується двома надійними, безпечними й довговічними лідерами у наданні безкоштовних хмарних сервісів для освіти: Google (пакет хмарних послуг G Suite for Education: Gmail, Google-календар, Google-записник (Keep), Google-диск, Google-документи, презентації, таблиці, Google-сайти, блоги, Meet, Hangouts,

YouTube, Classroom) і Microsoft (пакет хмарних послуг Office 365 Education: Outlook, календар, OneNote, OneDrive, Office, SharePoint, Lync, Stream, Teams). Також автори роблять висновок про те, що використання означених технологій є виправданим і відповідає умовам сьогодення, яке наскрізно пронизане цифровізацією. Це реальний шлях підвищення ефективності і якості підготовки здобувачів, зокрема гуманітарного напрямку освіти, активізації навчально-пізнавальної й науково-дослідницької діяльності студентів, розкриття їх творчого потенціалу, креативних можливостей в умовах змішаного й дистанційного навчання. Хмарні технології і сервіси перетворюють звичайне заняття з української мови фахового спрямування на цікавий процес як для здобувачів, так і для викладача. Уміле поєднання хмарних і традиційних технологій – запорука ефективного навчання й формування загальних і фахових компетентностей сучасного професіонала.

Ключові слова: цифровізація, змішане навчання, дистанційне навчання, освітній процес, здобувачі гуманітарного напрямку освіти, хмарні технології, хмарні сервіси, моделі змішаного навчання, моделі хмарних сервісів (SaaS, PaaS, IaaS), Google-диск, платформа YouTube, Blogger, Google Forms, Microsoft Forms, Google-сайти, Microsoft Sway, мультимедіа, Prezi, Powtoon, Mind Maps, віртуальна інтерактивна дошка, Thinglink, LearningApps, Wordwall, хмара слів (хмара тегів).

Ovsiienko Liudmyla Mykolayivna Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Ukrainian Language Department of Faculty of Ukrainian Philology, Culture and Art, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, St. Levka Lukianenka, 13-B, Kyiv, 04207, tel.: (066) 6417361, <https://orcid.org/0000-0002-8450-7305>

Kulyk Olena Dmytrivna Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chair of the Department of Ukrainian Linguistics and Methods of Education, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, St. Sukhomlynskyi, 30, Pereiaslav, 08401, tel.: (066) 754-73-70, <https://orcid.org/0000-0001-9116-4403>

INTERACTIVE CLOUD TECHNOLOGIES AND SERVICES DURING MIXED TEACHING OF THE UKRAINIAN LANGUAGE PROFESSIONAL GUIDANCE OF HUMANITARIAN EDUCATION STUDENTS

Abstract. The digitization of all areas of human activity and the extremely difficult conditions in which educational institutions of Ukraine

have found themselves over the past five years have contributed to the development of various forms of learning: distance (d-learning), electronic (e-learning), modular (m-learning). It was e-learning that caused the emergence of blended learning, which, in the event of another forced closure of higher education institutions, will allow continuing educational activities and minimizing the negative impact on the student. Such continuity is possible thanks to a safe digital environment and cloud technologies, the use of which in education is quite promising, because it does not require high-powered devices and additional material costs. In the proposed research, the authors focus attention on specific cloud technologies and services, which can and should be used during the training of the Ukrainian professional language of students of the humanitarian direction of education. Cloud services of the SaaS model are considered to be the most widely used and most optimal during education, because they are provided by two reliable, safe and long-lasting leaders in providing free cloud services for education: Google (a package of cloud services G Suite for Education: Gmail, Google Calendar, Google notebook (Keep), Google Drive, Google Docs, presentations, spreadsheets, Google Sites, blogs, Meet, Hangouts, YouTube, Classroom) and Microsoft (Office 365 Education cloud service package: Outlook, calendar, OneNote, OneDrive, Office, SharePoint, Lync, Stream, Teams). Also, the authors conclude that the use of these technologies is justified and corresponds to the conditions of today, which is thoroughly permeated with digitalization. This is a real way to increase the efficiency and quality of the training of applicants, in particular the humanitarian direction of education, to activate the educational and cognitive and scientific research activities of students, to reveal their creative potential, creative opportunities in the conditions of mixed and distance learning. Cloud technologies and services turn an ordinary Ukrainian language course into an interesting process for both learners and the teacher. A skillful combination of cloud and traditional technologies is the key to effective training and formation of general and professional competencies of a modern professional.

Keywords: digitization, blended learning, distance learning, educational process, students of humanitarian education, cloud technologies, cloud services, blended learning models, cloud service models (SaaS, PaaS, IaaS), Google Drive, YouTube platform, Blogger, Google Forms, Microsoft Forms, Google Sites, Microsoft Sway, multimedia, Prezi, Powtoon, Mind Maps, virtual interactive whiteboard, Thinglink, LearningApps, Wordwall, word clouds (tag cloud).

Постановка проблеми. Глобалізаційні, євроінтеграційні процеси, пандемія і війна в Україні вплинули на прискорення цифрової трансфор-

мації в усіх сферах діяльності, зокрема освітній, що викликало потребу в конкурентоздатних фахівцях, які б володіли відповідними компетентностями. Професіоналів, здатних критично мислити, адекватно сприймати життєві й професійні ситуації, адаптуватися до швидкозмінних обставин, ефективно виконувати складні завдання з допомогою сучасних технічних засобів і технологічних рішень, бути успішними, самовдосконалюватися, мають готувати вмотивовані, кваліфіковані викладачі з високим рівнем цифрової грамотності. За інших умов формування належного рівня цифрової компетентності студентів стає неможливим.

Педагогічні й науково-педагогічні працівники в цифровому освітньому середовищі повинні мати іншу ментальність, інше сприйняття світу, володіти іншими підходами до навчання і формами роботи зі здобувачами. В умовах цифровізації освітнього процесу викладач трансформується із носія знань у ментора / гіда цифрового простору. З огляду на це йому вкрай важливо мати високий рівень означеної компетентності, вправно володіти інтерактивними хмарними технологіями й технологіями змішаного навчання для ефективно організації освітнього процесу [4, с. 11].

Цифровізація є багатогранним і складним процесом, основним важелем створення інформаційного середовища в ЗВО. Вона стосується всіх аспектів вищої освіти і сприяє формуванню фахових компетентностей у здобувачів різних її напрямів, зокрема гуманітарного. Отже, для успішної її реалізації варто застосовувати технології змішаного навчання, адже це кардинально покращить освітній процес і його результат.

Змішане навчання сприяє індивідуалізації та інтенсифікації освітнього процесу, організації всебічного контролю за перебігом набуття компетентностей здобувачів. Разом із тим, це питання є недостатньо вивченим в контексті навчання студентів гуманітарного напрямку освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підґрунтям упровадження інформаційних технологій в освітній процес ЗВО України став Закон «Про Національну програму інформатизації» [2]. З-поміж закордонних науковців у своїх працях цій проблемі приділяли належну увагу R. Lakshminarayanan, B. Kumar, M. Raju, S. Svetsky, O. Moravcik, S. Filiposka, I. Larsen-Ledet, H. Korsgaard та ін.

Загальні питання впровадження інтерактивних хмарних технологій в освітній процес розглядали й українські дослідники, зокрема: Т. Архипова, В. Биков, Т. Борисова, О. Глазунова, М. Жалдак, О. Кузьминська, А. Манако, М. Мар'єнко, Н. Морзе, В. Ночвай, Л. Панченко, С. Семеріков, О. Спірін, О. Співаковський, Ю. Тріус, М. Шишкіна, Т. Ярошенко, А. Яцишин та

ін. Їхні напрацювання є методологічною основою подальших розвідок у цьому напрямі. Так, до прикладу, М. Шишкіна, разом із робочою групою, створеною відповідно до Наказу МОН, розробила Дорожню карту інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ERA-UA). У цьому документі є підрозділ «Відкрита наука і цифрові інновації». В. Биков спроектував моделі єдиного інформаційного освітнього простору. Доцільність використання хмарних технологій в освітньому процесі ЗВО обґрунтувала Т. Архипова. Про структуру навчальних хмарних середовищ йдеться у працях О. Воронкіна, О. Спіріна та ін.

Якщо говорити про змішане навчання, то його концепцію, технології, методики реалізації досліджували як українські (Дж. Бергман, К. Бугайчук, С. Березенська, М. Кадемія, О. Колгатін, В. Кухаренко, К. Лісецький, В. Лукіна, М. Миклюк, Н. Морзе, М. Олійник, Н. Рашевська, А. Самс, В. Свиридчук, О. Спірін, Є. Смирнова-Трибульська, А. Стрюк, Г. Ткачук, Ю. Триус, М. Умрик та ін.), так і закордонні науковці (І. Алєн, К. Бонк, Л. Галверсон, Д. Гарісон, К. Генрі, Ч. Грехем, М. Грубер, К. Крістенсен, Р. Ларсен, Г. Маєр, К. Манварінг, А. Норберг, К. Спрін, Х. Стакер, Д. Тракслер, Б. Хан, М. Хорн та ін.). Означені вчені зробили вагомий внесок у вивчення проблеми змішаного навчання, проте ця тема має низку лакун, які потребують подальшого розгляду.

Із вищезазначеного аналізу зрозуміло, що наразі проблема впровадження інтерактивних хмарних технологій під час змішаного навчання є актуальною й на часі. До того ж, це питання в контексті навчання української мови фахового спрямування здобувачів гуманітарного напрямку освіти не було предметом жодної з наукових розвідок. Тому вважаємо за необхідне присвятити цю статтю означеній проблемі.

Мета статті – визначити і схарактеризувати інтерактивні хмарні технології й сервіси, які варто застосовувати під час змішаного навчання української мови фахового спрямування здобувачів гуманітарного напрямку освіти.

Виклад основного матеріалу. Як зазначалося вище, популяризація інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ), цифровізація усіх сфер діяльності людини й надскладні умови, в яких опинилися протягом останніх п'яти років заклади освіти України, сприяли розвиткові різних форм навчання: дистанційного (d-learning), електронного (e-learning), модульного (m-learning). Сучасний креативний викладач повинен розуміти, що ІКТ – це значно більше, аніж наявність гаджета чи флешки з відео і презентаціями. Означені технології передбачають використання під час лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять різних онлайн-ових і хмарних сервісів, освітніх

платформ, мультимедійних цифрових засобів тощо. Саме електронне навчання спричинило появу змішаного навчання (blended learning). Хоча, як засвідчують наукові розвідки, ще Песталоцці започаткував цю технологію, коли закликав заохочувати до наочності в навчанні, поєднання чуттєвого й логічного сприйняття світу, прослуховування лекцій під час різних видів діяльності [6, с. 167].

У сучасних цифрових умовах змішане навчання набуло іншого значення. Так, на думку Г. Ткачук, це цілеспрямований процес передавання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, що ґрунтується на поєднанні технологій традиційного, комп'ютерно орієнтованого, дистанційного й мобільно орієнтованого навчання. Воно реалізується з допомогою віртуальних і фізичних освітніх ресурсів, онлайнної та офлайнної діяльності [11]. Н. Рашевська означений процес вбачає в поєднанні традиційних та інноваційних технологій електронного, дистанційного й мобільного навчання з метою гармонійного поєднання теоретичного і практичного складників освітнього процесу [8]. У Рекомендаціях щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти зазначено, що таке навчання слід вважати підходом, певною педагогічною й технологічною моделлю, методикою, що поруч з онлайнними технологіями передбачає й безпосередню взаємодію здобувачів і викладачів в аудиторії [9]. Власне з останнім тлумаченням ми не погоджуємося, адже складно зрозуміти, що таке змішане навчання: підхід, модель чи методика?

Відтак нам імпонує тлумачення категорії «змішане навчання», запропоноване К. Бугайчуком, який трактує його як цілеспрямований процес набуття компетентностей, що здійснюють освітні установи різних рівнів у межах формальної освіти, певний відсоток якого відбувається віддалено за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій і технічних засобів навчання»; «поєднання різних форм і методів організації освітнього процесу (формального, неформального, інформального, самонавчання), що здійснюється для досягнення здобувачем заздалегідь визначених навчальних цілей зі збереженням механізму контролю за часом, місцем, траєкторіями й темпом навчання» [1, с. 5].

Власний досвід роботи й аналіз наукових розвідок за темою дослідження [1; 6; 10 та ін.] дав нам можливість визначити завдання змішаного навчання в ЗВО:

- доступність і зрозумілість процесу, що впливає на розширення освітніх горизонтів здобувачів;
- інтеграція традиційних та інноваційних технологій і засобів навчання, електронних і мобільних ресурсів;

- урахування індивідуальних освітніх потреб кожного студента;
- підвищення мотивації здобувачів до навчально-пізнавальної діяльності, самостійності, активності, рефлексії та самоаналізу, формування відповідальності;
- педагогічна свобода викладача щодо вибору моделі навчання й засобів її реалізування;
- можливість моніторингу й контролю діяльності кожного студента і власної;
- формування й нарощування цифрової компетентності;
- персоналізація й оптимізування освітнього процесу;
- підвищення рівня ефективності освітнього процесу й результатів навчання.

Змішане навчання має три складники:

- традиційне очне навчання (face-to-face) – освітній процес, що відбувається в аудиторіях, під час якого здійснюється взаємодія викладача й здобувача / здобувачів;
- самостійне навчання (self-study learning) – освітній процес, що охоплює різні види самостійної діяльності студентів без втручання викладача;
- онлайнове навчання (on-line collaborative learning) – освітній процес, що передбачає віддалену співпрацю здобувачів і викладача [5; 13].

У сучасному освітньому просторі існує більше сорока моделей змішаного навчання. Вибір викладачем тієї чи тієї моделі залежить від дисципліни, яку опановують студенти, поставленої мети й завдань, а також теми й програмового матеріалу.

Так, П. Валіатан визначає три моделі змішаного навчання, орієнтовані на ключову мету освітньої діяльності:

- модель навчання навичкам (Skill-Driven Learning) – передбачає самостійну діяльність здобувачів, а викладач виконує функції інструктора;
- модель навчання поведінці (Attitude-Driven Learning) – освітній процес, спрямований на формування певної поведінки, реалізується із застосуванням цифрових технологій у формі різних ситуацій;
- модель навчання компетентностям (Competency-Driven Learning) – поєднує інструменти підтримки продуктивності, ресурси управління знаннями та наставництво з метою розвитку фахової компетентності здобувачів [17].

Ч. Грехем пропонує моделі змішаного навчання у ЗВО на основі чотирьох рівнів:

- діяльнісний рівень (Activity-Level) реалізується за умови комбінованого застосування онлайнового й офлайнового навчання, організо-

ваного з використанням цифрових технологій і сервісів (онлайн-форуми для обговорення програмових тем, електронна пошта для листування, різні вебінструменти для налагодження комунікації тощо);

- рівень курсу (Course-Level) передбачає встановлення одночасного онлайн- та офлайн-навчання безпосередніми складниками курсу;

- рівень програми (Program-Level) також передбачає комбіноване очно-дистанційне навчання студентів;

- інституційний рівень (Institutional-Level) реалізується, коли заклади освіти розробляють власні моделі змішаного навчання, що відповідають конкретним потребам здобувачів [14].

Конкретизували означені чотири моделі й запропонували свою класифікацію видів змішаного навчання Х. Стаккер і М. Горн:

- модель ротацій (Rotation Model), до складу якої належать: ротація станцій (Station-Rotation Model), ротація лабораторій (LabRotation Model), перевернений клас (Flipped-Classroom Model) й індивідуальні ротації (Individual-Rotation Model);

- гнучка модель (Flex Model);

- модель «змішай сам» (Self-Blend Model);

- модель збагаченого віртуального простору (Enriched-Virtual Model) [16].

Г. Ткачук поділяє думку Х. Стаккера й М. Горна щодо визначеної ними класифікації, проте дещо трансформує й поточнює її:

- ротаційні моделі: рух здобувачів між різними форматами навчання за фіксованим розкладом; рух між зупинками у межах аудиторії, лабораторії чи закладу освіти; індивідуальна ротація (здобувач має індивідуальний графік навчання); «перевернене навчання» – зміна режимів удома / в аудиторії;

- гнучка модель: онлайн-робота в малих групах, індивідуальні консультації й домашні завдання);

- модель самостійного змішування: навчання онлайн, відвідування занять за власним вибором здобувача як доповнення до основних;

- модель збагаченої віртуальної діяльності: індивідуальна робота з викладачем офлайн (тет-а-тет), а потім виконання індивідуальних практичних завдань самостійно) [12, с. 31].

Проаналізувавши низку різних класифікацій моделей змішаного навчання, ми визначили найоптимальніші для опанування української мови фахового спрямування здобувачами гуманітарного напрямку освіти:

- модель «Face-to-Face Driver», яка полягає в тому, що основну частину робочої навчальної програми студенти опановують в аудиторії й

безпосередньо співпрацюють з викладачем, а електронне навчання використовують як додаткове до основної програми;

– модель «Rotation», що передбачає раціональний розподіл навчального часу між індивідуальним електронним навчанням і роботою в аудиторії разом із викладачем;

– модель «Flex», за умови застосування якої більшу частину навчальної програми здобувачі засвоюють через електронне навчання, а викладач супроводжує їх дистанційно; складні питання опрацьовують на індивідуальних консультаціях або малими групами в аудиторії;

– модель «Online Lab», яка передбачає засвоєння студентами навчальної програми в умовах аудиторного електронного навчання в обладнаних комп'ютерною технікою приміщеннях; цей процес супроводжується викладачем (у поєднанні з традиційною формою навчання);

– модель «Self-blend», за умови якої здобувачі самостійно обирають додаткові курси, які пропонують різні заклади освіти, освітні платформи (Justeach, Prometheus, WiseCow, Impactorium та ін.) та освітні хаби (EduHub, EdEra та ін.);

– модель «Online Driver», що передбачає засвоєння більшої частини навчальної програми за допомогою електронних ресурсів інформаційно-освітнього середовища; аудиторні заняття з викладачем мають періодичний характер (обов'язковими є аудиторні консультації й екзамени).

Таким чином, у разі чергового примусового закриття ЗВО, змішане навчання дасть змогу продовжити освітню діяльність і мінімізувати негативний вплив на здобувача. Така безупинність можлива завдяки безпечному цифровому середовищу і хмарним технологіям, використання яких в освіті є досить перспективним, адже не потребує надпотужних пристроїв і додаткових матеріальних витрат. Здобувачеві для цього достатньо мати лише ноутбук або смартфон та доступ до інтернету, а освітній установі – потужний сервер. Нині багато українських закладів освіти модернізували своє технічне забезпечення й активно використовують хмарні технології і сервіси для високоєфективної організації освітнього процесу.

Проте прикро, що в жодній із наукових розвідок, присвячених проблемі дослідження, ми не натрапили на розмежування термінів «хмарні технології» і «хмарні сервіси» й дійшли висновку, що досить часто в публікаціях їх сплутують. Аби надалі уникнути таких недоречностей пропонуємо власне визначення їх.

Ми переконані, що термін «хмарні технології» має значно ширше значення, а ніж «хмарні сервіси». Відтак, хмарними технологіями (Cloud

Computing) вважаємо парадигму, що передбачає віддалену обробку і зберігання даних на серверах або в мережі; вони ґрунтуються на концепції Web 2.0, яка передбачає надання користувачам можливості для самостійного створення й редагування контенту, і використовуються для розробки, впровадження та управління хмарними інфраструктурами. Через хмарні інфраструктури, за наявності мережі, надаються конкретні послуги / сервіси.

Услід за Ю. Носенко та М. Шишкіною, під хмарним сервісом (Cloud services) розуміємо певну технологію мережевого доступу до електронних ресурсів (серверів, операційних систем, мереж, програмного забезпечення, додатків, сховищ тощо) [7, с. 11–12].

Отже, основна відмінність між цими термінами полягає в тому, що хмарні технології охоплюють всі технічні аспекти створення й управління хмарними інфраструктурами, у той час як хмарні сервіси спеціалізуються на конкретних послугах і рішеннях, що надаються користувачам через хмару.

Хмароорієнтовану систему розглядаємо як комплекс хмарних сервісів, що розташовані на одній платформі й узаємопов'язані між собою інструментарієм, адаптованим до потреб певного користувача.

Під хмарною платформою для освітньої й наукової діяльності вбачаємо сукупність хмарних сервісів для навчання та реалізування дослідницьких проєктів. Одна така платформа може містити цілу низку різних інструментів, що забезпечують максимум можливостей для ефективного навчання й досліджень.

Існує три основні моделі поєднання хмарних сервісів:

– SaaS (Software as a Service) – програмне забезпечення, яке можна отримати як послугу, не сплачуючи за вартісні ліцензійні програми (Microsoft 365, TikTok, Gmail). Ця модель сервісів надає здобувачам доступ до електронної пошти, різних освітніх сайтів, блогів, матеріалів тощо. До прикладу, сервіс Google Apps for Education (наразі G Suite for Education) надає технології та інструменти для створення інформаційно-освітнього середовища. До всіх додатків і програм, розміщених у хмарі, користувач отримує доступ через браузер (хмарні сервіси: Dropbox, Evernote, Trello та ін.);

– PaaS (Platform as a Service) – платформа, що надає «орендні» послуги (програми) для створення різних ІТ-сервісів / електронних освітніх ресурсів / додатків, проведення тестування (AWS Elastic Beanstalk, OpenShift). Першою чергою вона цікава розробникам і все частіше орієнтується на забезпечення автоматизації складних бізнесових процесів (хмарні сервіси: Google AppEngine, VMWare Pivotal Cloud Foundry, Red Hat's OpenShift, Heroku та ін.);

– IaaS (Infrastructure as a Service) – інфраструктура, що передбачає надання послуги (засобів) у форматі певної системи (сервери, системи зберігання даних, клієнтські системи й обладнання), яка є основою для побудови інших систем, наприклад, засобів віртуалізації тощо (Microsoft Azure, Google Cloud, GigaCloud).

Моделі хмарних сервісів (SaaS, PaaS, IaaS) довели свою ефективність в організації освітнього процесу, адже послуги, які надають провайдери є дуже цінними під час дистанційного і змішаного навчання.

Далі приділимо увагу власне хмарним сервісам, які можна і варто застосовувати під час навчання української мови фахового спрямування здобувачів гуманітарного напрямку освіти.

Найпоширенішими у використанні й найоптимальнішими під час навчання української фахової мови вважаємо хмарні сервіси моделі SaaS, адже вона забезпечується двома надійними, безпечними й довговічними лідерами у наданні безкоштовних хмарних сервісів для освіти: Google (пакет хмарних послуг G Suite for Education: Gmail, Google-календар, Google-записник (Keep), Google-диск, Google-документи, презентації, таблиці, Google-сайти, блоги, Meet, Hangouts, YouTube, Classroom) і Microsoft (пакет хмарних послуг Office 365 Education: Outlook, календар, OneNote, OneDrive, Office, SharePoint, Lync, Stream, Teams). Як бачимо, обидва ресурси мають схожі можливості: електронну пошту, систему планування, електронний нотатник, структуроване сховище навчально-методичних матеріалів, програмне забезпечення, конструктор сайтів, систему проведення відеоконференцій, можливості роботи з відео, систему персоналізованого здобуття освіти тощо.

Під час навчання української мови фахового спрямування студентів-гуманітаріїв можна послуговуватися всіма зазначеними вище сервісами. Так, Google-диск вкрай потрібний для збереження матеріалів (робочих програм, конспектів, розробок, презентацій, підручників і посібників тощо) і можливості спільної роботи над документами, завданнями, таблицями тощо. Якщо здобувачам надати доступ до цих матеріалів, то всі віддалено матимуть можливість опанувати їх.

Для розміщення навчальних відеопродуктів варто послуговуватися відомою всім платформою YouTube. Хоча значна кількість користувачів вважають цей відеохостинг розважальним, проте статистичні дані засвідчують, що освітні відео мають найбільше переглядів. Означений сервіс уможливорює створення викладачами власних навчальних відеотек, зокрема лекцій. Студентам цікаво працювати над теоретичним матеріалом у такому форматі.

Ще одним цікавим сервісом, який сприятиме вдосконаленню комунікативної компетентності здобувачів, є Blogger. Створення і ведення блогу викладачем надає можливість не лише публікувати потрібну інформацію у хронологічному порядку за датою додавання, а й коментувати її, обговорювати зі студентами.

Для отримання зворотного зв'язку зі здобувачами варто послуговуватися хмарними сервісами Google Forms або Microsoft Forms. З їх допомогою можна створювати онлайнві опитування, тести, вікторини, квести тощо. Для викладача означені сервіси мають вагомe значення, адже, за умови коректного застосування, відбувається автоматична перевірка робіт. Це суттєво полегшує навантаження на педагога, а студенти відразу отримують інформацію про результати своєї діяльності.

Цікавими й корисними для всіх учасників освітнього процесу є Google-сайти, для створення яких не потрібно особливих знань програмування. Зручний візуальний редактор дає можливість додавати тексти, зображення, відео, об'єкти з Google-диску (документи, презентації, форми, таблиці, діаграми тощо). Означений сервіс здобувачі можуть використовувати для презентування своїх проєктів, а викладачі – для створення сайтів, електронних підручників і посібників.

Для студентів буде цікавим також сервіс Microsoft Sway – безкоштовний інструмент для створення презентацій і розміщення їх у мережі.

Зауважимо, що хмарні сервіси лише полегшують організацію освітнього процесу, тому не варто зловживати ними й перенасичувати навчання здобувачів, надто, коли йдеться про навчання української фахової мови. До прикладу, для створення тестів розроблено безліч схожих між собою сервісів, проте якісних не так багато і працювати треба саме з ними.

Якщо учасники освітнього процесу навчатися користуватися одним сервісом, то інші опанують значно швидше.

Українську мову фахового спрямування студенти починають вивчати на I курсі ЗВО. Для того, аби зацікавити їх дисципліною, заохотити до навчання й активності на заняттях (до того ж, якщо вони онлайнві), слід використовувати різні форми представлення інформації, що скомбіновані на одному носіїві, тобто – *мультимедіа* (текстові, звукові, графічні, анімації й відео). Для цього є низка сервісів: Prezi, Powtoon, Mind Maps, віртуальна інтерактивна дошка тощо.

Хмарне програмне забезпечення *Prezi* (<https://prezi.com>) дає можливість викладачеві і здобувачам створювати інтерактивні мультимедійні презентації. Важливо й те, що, зареєструвавшись у сервісі,

користувач має змогу відкривати й працювати з презентацією у будь-якому місці, без доступу до мережі. Це вкрай важливо в сучасних умовах, коли вимикають світло і немає доступу до інтернету.

Проте для створення анімованих презентацій та інфографіки до занять з української фахової мови краще послуговуватися хмарним сервісом *Powtoon* (<https://www.powtoon.com>), адже він має значно більшу кількість об'єктів і шаблонів, а це суттєво розширює можливості користувача.

Опановувати мову фахового спрямування студентам буде цікавіше, якщо на заняттях застосовувати (створювати, опрацьовувати, виконувати завдання на їх основі) *Mind Maps* або ментальні карти (<https://www.mindmeister.com>), що є унікальним сервісом для роботи з інформацією за допомогою схем. Це значно спрощує сприйняття інформації, допомагає узагальнити її і краще запам'ятати.

Практика доводить, що робота в команді / у групах поживляє інтерес здобувачів до теми й дисципліни загалом. Для спільної діяльності (робота з документом, комунікація тощо) в реальному часі існує мережевий ресурс *віртуальна інтерактивна дошка / whiteboard-проект / онлайнна дошка* (<https://padlet.com>, <https://conceptboard.com>, <https://popplet.com>).

Для узагальнення й систематизування знань здобувачів із української мови фахового спрямування варто пропонувати їм інтерактивні вправи і завдання, які допоможуть викладачеві в ігровій формі перевірити рівень навчальних досягнень. Для їх розроблення теж необхідні хмарні сервіси, а саме *Thinglink* (<https://www.thinglink.com>) і *LearningApps* (<https://learningapps.org>). За допомогою цих сервісів можна створювати невеликі інтерактивні модулі та вбудовувати їх в інші сайти / блоги. Можливості означених сервісів невичерпні; вони мають значне накопичення завдань і дають ресурси для власноручного розроблення їх.

Ще одним багатофункційним інструментом для створення інтерактивних і друкованих матеріалів на заняття з української мови фахового спрямування є *Wordwall* (<https://wordwall.net>). Дуже важливо, що цей сервіс має українськомовний інтерфейс і пропонує безліч шаблонів для розроблення дидактичних ігрових завдань. Найдоступнішою з ігор є *пазл (jigsaw puzzle)*; вона розвиває у здобувачів пізнавальні здібності, логічне мислення, увагу і пам'ять. Означений ресурс (<https://www.jigsawplanet.com>) дає змогу розміщувати і власноруч розроблені пазли на власних ресурсах.

Візуалізувати матеріал із дисципліни «Українська мова фахового спрямування» можна за допомогою *хмари слів (хмара тегів)* на єдиному

зображенні. Цей сервіс сприяє швидкому й ефективному запам'ятовуванню важливої і ключової інформації (<https://wordart.com>, <https://worditout.com>).

Таким чином, у пропонованій розвідці ми розглянули найпопулярніші інтерактивні хмарні технології і сервіси, які сприятимуть ефективній організації освітнього процесу, зокрема опануванню української мови фахового спрямування здобувачів-гуманітаріїв під час змішаного й дистанційного навчання.

Висновки. Ураховуючи всі переваги хмарних технологій і сервісів, а також надзвичайно великий діапазон можливостей їх застосування в освітньому процесі вважаємо, що використання означених технологій є виправданим і відповідає умовам сьогодення, яке наскрізно пронизане цифровізацією. Це реальний шлях підвищення ефективності і якості підготовки здобувачів, зокрема гуманітарного напрямку освіти, активізації навчально-пізнавальної й науково-дослідницької діяльності студентів, розкриття творчого потенціалу їх, креативних можливостей в умовах змішаного й дистанційного навчання. Хмарні технології і сервіси перетворюють звичайне заняття з української мови фахового спрямування на цікавий процес як для здобувачів, так і для викладача. Уміле поєднання хмарних і традиційних технологій – запорука ефективного навчання й формування загальних і фахових компетентностей сучасного професіонала. Перспективи подальших розвідок вбачаємо в розробленні системи вправ і завдань з української мови фахового спрямування із застосуванням хмарних сервісів.

Література:

1. Бугайчук К. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. № 4. Т. 54. С. 1–18.
2. Закон України «Про Національну програму інформатизації». 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>
3. Касьян С., Ляхоцька Л., Бондаренко Л. Технологія змішаного навчання в системі відкритої післядипломної освіти: підручник. Київ: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2019. 196 с.
4. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних і науково-педагогічних працівників. 2021. 70 с. URL: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2900-2629_frame_pedagogical.pdf
5. Лісецький К. Змішані і традиційні форми навчання. *Матеріали науково-практичної конференції «Новітні освітні технології»*. 2013. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1156>.
6. Назаренко Л. «Змішане навчання» як крок до комфортної освіти, його сутність і переваги. *Освітологічний дискурс*. 2020. № 4 (31). С. 163–181.
7. Носенко Ю. Шишкіна М. Розвиток сервісів і систем відкритої науки. *Освітній дискурс: збірник наукових праць*. 2021. Вип. 38. С. 11–12.

8. Рашевська Н. Мобільні інформаційно-комунікаційні технології навчання вищої математики студентів вищих технічних навчальних закладів: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.10 «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті». Київ, 2011. 21 с.

9. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletspreads-2.pdf>

10. Собченко Т. Змішане навчання: поняття та завдання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 75. Т. 3. С. 73–76.

11. Ткачук Г. Аналіз та особливості впровадження моделей змішаного навчання в освітній процес закладу вищої освіти. *Наукові записки. Серія педагогіка*. 2018. № 3. С. 28–36.

12. Ткачук Г. Змішане навчання та особливості використання ротаційної моделі у навчальному процесі. *Інформаційні технології в освіті*. 2017. № 4 (33). С. 143–156.

13. Чередніченко Г., Шапран Л. Модель змішаного навчання і її використання у викладанні іноземних мов. *Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle*. Київ, 2015. С. 13.

14. Graham C. Blended learning models. *Encyclopedia of Information Science and Technology. Second Edition*, 2009. № 44. P. 375–382.

15. Lisetskyi K. Blended Learning Model in the System of Higher Education. *Advanced Education*, 2015. № 4. Pp. 32–35.

16. Staker H., Horn M. Classifying K-12 blended learning. *Innosight Institute*. 2012. № 45. P. 67–78.

17. Valiathan P. Blended learning models. *Learning circuits*. 2002. № 3 (8). Pp. 50–59.

References:

1. Buhaichuk, K. (2016). Zmishane navchannia: teoretychnyi analiz ta stratehiia vprovadzhenia v osvittii protses vyshchykh navchalnykh zakladiv [Blended learning: theoretical analysis and implementation strategy in the educational process of higher educational institutions]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia – Information technologies and teaching aids*, 4, 54, 1–18 [in Ukrainian].

2. Zakon Ukrainy «Pro Natsionalnu prohramu informatyzatsii». (2023). [Law of Ukraine «On the National Informatization Program»]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> [in Ukrainian].

3. Kasian, S., Liakhotska, L., Bondarenko, L. (2019). Tekhnolohiia zmishanoho navchannia v systemi vidkrytoi pisliadyplomnoi osvity: pidruchnyk [Mixed learning technology in the system of open postgraduate education: a textbook]. Kyiv: DVNZ «Universytet menedzhmentu osvity», 196 [in Ukrainian].

4. Kontseptualno-referentna Ramka tsyfrovoy kompetentnosti pedahohichnykh i naukovy-pedahohichnykh pratsivnykiv. (2021). [Conceptual-referential framework of digital competence of pedagogical and scientific-pedagogical workers]. 70. Retrieved from https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2900-2629_frame_pedagogical.pdf [in Ukrainian].

5. Lisetskyi, K. (2013). Zmishani i tradytsiini formy navchannia [Mixed and traditional forms of education]. *Materialy naukovy-praktychnoi konferentsii «Novitni osvittni tekhnologii» – Materials of the scientific and practical conference «Newest educational technologies»*. Retrieved from <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1156> [in Ukrainian].

6. Nazarenko, L. (2020). «Zmishane navchannia» yak krok do komfortnoi osvity, yoho sutnist i perevahy [«Blended learning» as a step towards comfortable education, its essence and advantages]. *Osvitlohichnyi dyskurs – Educational discourse*, 4 (31), 163–181 [in Ukrainian].

7. Nosenko, Yu. Shyshkina, M. (2021). Rozvytok servisiv i system vidkrytoi nauky [Development of open science services and systems]. *Osvitnii dyskurs: zbirnyk naukovykh prats – Educational discourse: a collection of scientific works*, 38, 11–12 [in Ukrainian].

8. Rashevskaya, N. (2011). Mobilni informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii navchannia vyshchoi matematyky studentiv vyshchych tekhnichnykh navchalnykh zakladiv [Mobile information and communication technologies for teaching higher mathematics to students of higher technical educational institutions]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: spets. 13.00.10 «Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v osviti». Kyiv, 21 [in Ukrainian].

9. Rekomendatsii shchodo vprovadzhennia zmishanoho navchannia u zakladakh fakhovoi peredvyshchoi ta vyshchoi osvity. (2020). [Recommendations regarding the implementation of mixed education in institutions of vocational pre-higher and higher education]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletsreads-2.pdf> [in Ukrainian].

10. Sobchenko, T. (2021). Zmishane navchannia: poniattia ta zavdannia [Blended learning: concepts and tasks]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools*, 75, 3, 73–76 [in Ukrainian].

11. Tkachuk, H. (2018). Analiz ta osoblyvosti vprovadzhennia modelei zmishanoho navchannia v osvitnii protses zakladu vyshchoi osvity [Analysis and features of the implementation of blended learning models in the educational process of a higher education institution]. *Naukovi zapysky. Seriya pedahohika – Proceedings. Pedagogy series*, 3, 28–36 [in Ukrainian].

12. Tkachuk, H. (2017). Zmishane navchannia ta osoblyvosti vykorystannia rotatsiinoi modeli u navchalnomu protsesi [Blended learning and features of using the rotational model in the educational process]. *Informatsiini tekhnolohii v osviti – Information technologies in education*. 4 (33), 143–156 [in Ukrainian].

13. Cherednichenko, H., Shapran, L. (2015). Model zmishanoho navchannia i yii vykorystannia u vykladanni inozemnykh mov [The model of blended learning and its use in teaching foreign languages]. *Teoriia i praktyka vykorystannia systemy upravlinnia navchanniam Moodle – Theory and practice of using the Moodle learning management system*. Kyiv, 13 [in Ukrainian].

14. Graham, C. (2009). Blended learning models. *Encyclopedia of Information Science and Technology. Second Edition*, 44, 375–382 [in English].

15. Lisetskyi, K. (2015). Blended Learning Model in the System of Higher Education. *Advanced Education*, 4, 32–35 [in English].

16. Staker, H., Horn, M. (2012). Classifying K-12 blended learning. *Innosight Institute*, 45, 67–78 [in English].

17. Valiathan, P. (2002). Blended learning models. *Learning circuits*, 3 (8), 50–59 [in English].

Журнал

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 7(25) 2024

Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:
Громадська наукова організація
«Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р.,
Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.